

Terra Incognita
Košický kraj

ŽIADOSŤ o dotáciu z programu Terra Incognita

Názov projektu	Obrazáreň a rodové múzeum Forgáčovcov - Hrad Slanec
Miesto a objekt realizácie	Hrad Slanec, Donjon
Termín začatia realizácie projektu	01.07.2019
Predpokladaný termín ukončenia realizácie projektu	30.09.2019
Celkové oprávnené výdavky	16 878,00 eur
Požadovaná výška dotácie	14 998,00 eur
Percentuálny podiel dotácie na oprávnených výdavkoch	88,86%
Zdroje žiadateľa - spolufinancovanie	1 880,00 eur
Dátum doručenia žiadosti (vyplňa sprostredkovateľský orgán)	11.02.2019
Registračné číslo žiadosti (vyplňa sprostredkovateľský orgán)	114/2019

I. ŽIADATEĽ

Názov organizácie (žiadateľa)	Zachráňme hrad Slanec
Adresa žiadateľa	Južná 85/6, 04417 Slanec
Právna forma organizácie (obč. združenie, nadácia, s.r.o., obec...)	Občianske združenie
IČO	422 43 751
Platiteľ DPH	nie
Dátum vzniku žiadateľa	14.09.2011
Štatutárny zástupca (titul, meno a priezvisko)	Ing. Eduard Gajdoš
Kontaktná osoba pre projekt (titul, meno a priezvisko)	Ing. Eduard Gajdoš
E-mail kontaktnej osoby	Eduard.Gajdos@hradslanec.sk
Telefón kontaktnej osoby	
Názov banky	Slovenska Sporiteľňa
Číslo účtu (IBAN)	
Stručná charakteristika žiadateľa a jeho činnosti	Obnova a propagácia národnej kultúrnej pamiatky - hrad Slanec. Naším cieľom je obnova zaniknutej obrazárne a rodového múzea v hradnej veži zriadenej Jozefom Forgáčom, záchrana budovy grófskej sýpky s víziou zriadenia expozície odrážajúcej miestne tradície a spôsob života. Zdokumentovanie budov a pozostatkov bývalého kaštieľa a loveckého zámku. Osvetová činnosť, kultúrne podujatia s hradnou tematikou.
Skúsenosti žiadateľa s prípravou a realizáciou projektu (prehľad minulých aktivít a projektov za posledných 5 rokov)	2012 – Grant SLSP Lesná lanová dráha pre hrad 2013 – Nadácia Pontis - Naše Mesto 2013 2015 – VUC – Deň mikroregiónu 4. ročník 2016 – Nadácia Pontis – Hrad Slanec 2016 2018 – MF SR Odpočívadlá pre prístup na hrad

- nehodiace sa preškrtnite

II. POPIS PROJEKTU

Ciele projektu - čo chcete dosiahnuť realizáciou projektu:

Prostredníctvom stavebnej investície obnoviť dverné a okenné výplne veže Hradu Slanec a tým splniť základnú podmienku znovuzrodenia zaniknutej obrazárne a rodového múzea Forgáčovcov. Osadením vstupných dverí ochrániť obnovu vytvorené hodnoty. V chránenom priestore prvého nadzemného podlažia otvorí expozíciu objavených kamenných článkov a artefaktov z hradu Slanec. Realizáciou projektu výrazne skrátime dobu, ktorá nás delí od sprístupnenia celej hradnej veže so stálou expozíciou širokej verejnosti.

Cielová skupina: (konkrétne cieľové skupiny – demografické, sociologické a geografické aspekty)

Návštevníci hradu, domáci aj zahraniční, všeobecná a odborná verejnosť, rodina, seniori, deti a mládež. Hrad počas obnovy vytvára pracovné miesta a preto nepriamo podporuje aj zamestnanosť v blízkom regióne.

Východisková situácia(zdôvodnenie projektu, popis existujúcej infraštruktúry v mieste realizácie projektu):

NKP Slanský hrad, ako mnohé hrady na slovensku, bol v 17 storočí značne poškodený na príkaz cisára Leopolda. Hrad následne chátral viac ako 130 rokov. Život sa na hradný kopec vrátil v roku 1815, kedy dal majiteľ panstva Jozef Forgách zrekonštruovať centrálnu hradnú vežu (donjon) a zriadil v nej rodové múzeum. V tomto múzeu sa nachádzal dobový nábytok, obrazy rodových erbov a predmety dennej potreby. Po smrti Štefana Forgácha (r. 1916), posledného člena rodu sídliaceho v obci Slanec, múzeum existovalo ešte do roku 1937. Počas druhej svetovej vojny začala hradná veža postupne chátrať a začiatkom 21. storočia sa postupne vplyvom poveternostných podmienok úplne rozpadla.

Hrad Slanec systematicky obnovuje obec Slanec a občianske združenie Zachráňme hrad Slanec už približne 8 rokov. V prvej etape sme upravili prístupový chodník, zabezpečili vypracovanie projektovej dokumentácie vrátane statického passportu a udelenie potrebných povolení. Úspešne sme zvládli logistiku inštaláciou ľahšej lanovej dráhy pre transport stavebného materiálu.

Už zrealizované práce na hradnej veži zahŕňujú:

2013 domurovanie rozsiahleho výpadku koruny, osadená strecha a bleskozvod.

2014 uzavreté murivo obvodového plášťa 6. podlažia, doplnené trámy ochodze, pomúrnic.

2015 výroba prvého z chýbajúcich kamenných portálov

2016 doplnené chýbajúce kamenné konzoly a drevený strop a podlaha 6 podlažia

2017 premurovanie ochodze, výroba a osadenie portálu 1 nadzemného podlažia, obnova schodísk na 4. NP a 5. NP podlaží vrátane podesty.

2018 domurované lice, klenba a osadený portál 2.NP, klenba a portál 3.NP

Zhotovené drevené konštrukcie podlaží a stropov sú v zimnom období vystavené extrémnej vlhkosti z exteriéru a napriek ošetrovaniu ochrannými prostriedkami nachádzame na nich známky tvorby povrchových plesní.

V súčasnosti je hradná veža chránená len stavebnými dverami, ktoré niekoľko krát do roka nachádzame vykopnuté alebo vysadené z pántov. Nakoľko vo vnútri veže ešte stále prebiehajú rekonštrukčné práce, nie je tento priestor bezpečný pre nepovolovaných. V roku 2013 sme návštevníkom vystavili kamenné články, voľne dostupné v priestoroch 1 nadzemného podlažia. Bohužiaľ po jednom z víkendov sme kamenný prvok kozuba našli zhodený a rozlámaný pod hradným kopcom. Po tejto skúsenosti sme všetky články odložili do stavebného skladu dovtedy, kým nebude možné ich bezpečne prezentovať v priestore uzavretej expozície.

Opis výstupu projektu:

Realizáciou projektu vytvoríme chránené priestory, čím umožníme takmer okamžité otvorenie expozície kamenných článkov v priestoroch 1. a 2. nadzemného podlažia. Tieto sú dosiaľ odložené v dočasnom sklade.

Obnovou výplní horných podlaží okamžite ochránime existujúce drevené konštrukcie pred vplyvom počasia a neprispôsobivých návštevníkov a súčasne skrátime dobu pre otvorenie budúcej expozície v hradnej veži.

Oprava hradu je veľmi náročná na finančné ale aj ľudské zdroje. Už od samého začiatku záchranných prác si uvedomujeme, že hrad musí obnovou dosiahnuť stav, po ktorom dokáže fungovať nezávisle od externých investícií. Práve sprístupnenie celej hradnej veže prispeje k samo-udržateľnosti hradného komplexu a napomôže k ochrane už investovaných prostriedkov do jeho obnovy.

Spôsob realizácie projektu, popis aktivít, výstupov, ohrození projektu:

Obnovu zaniknutých dverných a okenných výplní chceme realizovať kombinovane - dodávateľsky a v spolupráci s dobrovoľníkmi OZ. Výplne /dvere, okná, zárubne/ budú zhotovené odbornou dodávateľskou firmou podľa odsúhlasenej projektovej dokumentácie. Prípravu stavebných otvorov, príp. murárske odborné práce budú zhotovené skúsenými odborníkmi na historické murivo. Odborné stolárske a kováčske práce budú zverené do rúk odborníkov. Transport materiálu lanovou dráhou, pomocné, prípravné a koordinačné práce zabezpečia dobrovoľníci OZ.

Riziká projektu – nepredpokladáme väčšie riziká. Možné riziko by mohlo spôsobiť dlhodobé extrémne zlé počasie, ktoré by mohlo brániť v osádzaní zárubní, okien, dverí a tým spôsobiť časový posun realizácie.

Časový plán prípravy a realizácie projektu:

Počet mesiacov : 3

Názov aktivity

Termín realizácie aktivity od 07/2019 - do 09/2019

1 Doladenie detailov projektovej dokumentácie výplní s KPU a AHV do 1.5.2019

2 Výber odborného zhotoviteľa stolárskych a kováčskych prác do 1.6.2019

3. Zadanie zhotovenia okien a dverí do 5.7.2019

4. Finálna úprava stavebných otvorov do 5.8.2019

5. Postupné uzatvorenie dverných a okenných otvorov hradnej veže do 30.09.2019 .

Situácia po ukončení realizácie projektu (*popis prínosu projektu pre danú destináciu a jej návštevníkov*):

Osadením dverí, okien a mreží vytvoríme chránené priestory v interiéri veže. Ochraníme už investované prostriedky tak, že zmiernime poveternostný vplyv na drevené konštrukcie podlaží a stropov vo vnútri veže. Tieto počas jesenných a zimných mesiacov už nebudú vystavené nadmernej vlhkosti vonkajšieho prostredia a tým eliminujeme ich degradáciu.

Práce v interiéri budú môcť pokračovať aj v zimných mesiacoch, čím sa zrýchli realizácia konečnej stálej expozície a skráti čas na sprístupnenie hradnej veže návštevníckej verejnosti.

Vytvorením chránených priestorov pre budúcu expozíciu prispejeme k zvýšeniu atraktivity kultúrnej pamiatky a aj jej edukačnej hodnoty. V súčasnosti pre tento účel slúži len informačná tabuľa na nádvori hradu. V chránených priestoroch vieme vystaviť nájdené artefakty, kamenné články, drobné archeologické nálezy, kópie historických článkov, fotografií a ďalších. V neposlednom rade zriadená expozícia zvýši šance pre dlhodobú udržateľnosť pamiatky.

Udržateľnosť výsledkov investičných projektov na minimálne 3 roky od ich dokončenia: (presný popis činností a aktivít žiadateľa pre zabezpečenie udržateľnosti výsledkov i výstupov projektu)

Obnova hradného objektu je finančne náročná. Rekonštrukčné práce na hradnej veži, pri zachovaní súčasnej podpory z grantov, odhadujeme ešte na dve resp. tri sezóny. Ak sa nám realizáciou projektu podarí vytvoriť chránený priestor, môžeme aj počas zimných mesiacov dokončovať podlahy, reštaurovať krb, a pracovať na sprístupnení veže.

Cieľom obnovy hradu nie je len jeho konzervácia a zabezpečenie pamiatky pred degradáciou, ale jej využívanie ako turistickej lokality s edukačnou hodnotou a atraktívnym výhľadom po širokom okolí. Realizáciou trvalej expozície a pravidelným konaním menších kultúrnych podujatí zaručíme jej pravidelnú navštevovanosť. Užívanie pamiatky na spoločenské účely v konečnom dôsledku zabezpečí jej ochranu tak, že bude dlhodobo atraktívna pre verejnosť a návštevníkov.

V súčasnosti každoročne rastie záujem návštevníkov aj vďaka záchranným prácam. Vytvorením expozície v kombinácii s kultúrnymi podujatiami a zintenzívnením propagácie hradu nielen na Slovensku ale v blízkom pohraničí veríme, že sa nám podarí vytvoriť vhodné podmienky pre dlhodobú udržateľnosť a rozvoj hradu.

Takisto veríme, že z rovnakých dôvodov dokážeme záujem laickej aj odbornej verejnosti nasmerovať k ďalším historickým alebo technickým pamiatkam regiónu, ktoré si vyžadujú záchranu. Medzi ne patrí grófska sýpka a hospodárska budova bývalého kaštieľa Forgáčovcov, ktoré sú situované v intraviláne obce, neďaleko samotného hradu.

Plán publicity / propagácie výstupu projektu:

Propagačnú činnosť – prostredníctvom informačnej tabule na hradnom nádvorí.

Propagácia prostredníctvom letákov - v miestom Informačnom centre a múzeu v Slanci, v turistických informačných centrách v Košiciach.

Propagácia na plánovaných kultúrnych podujatiach – Noc hradov a zručností 2019 resp. ďalších v spolupráci s obcou Slanec či združením Zachráňme Hrady.

Spôsoby prezentácie značky programu Terra Incognita

a) počas realizácie projektu:

Informačné letáky, informačná tabuľa na nádvorí

b) v rámci propagácie výstupov projektu po jeho dokončení:

Informačná tabuľa trvale osadená na nádvorí hradu. Po dokončení expozície venujeme samostatný informačný stojan prispievateľom počas celej obnovy hradu.

Prehlasujem, že všetky uvedené informácie sú pravdivé a všetky predložené kópie dokumentov sú totožné s originálmi.

07.02.2019

.....
Dátum

.....
Podpis štatutárneho zástupcu

Povinné prílohy:

Rozpočet projektu

Doklad preukazujúci právnu subjektivitu žiadateľa

Doklad o menovaní štatutárneho zástupcu

Doklad preukazujúci vlastnícke resp. iné práva k nehnuteľnostiam na ktorých sa realizuje projekt

Čestné vyhlásenie žiadateľa

Prehlásenie o spolufinancovaní projektu

Čestné vyhlásenie – iné dotačné výzvy

Doklad preukazujúci finančné zdroje na spolufinancovanie

(doklad o zriadení účtu, bankový výpis)

Situačný výkres *(ak je potrebný)*